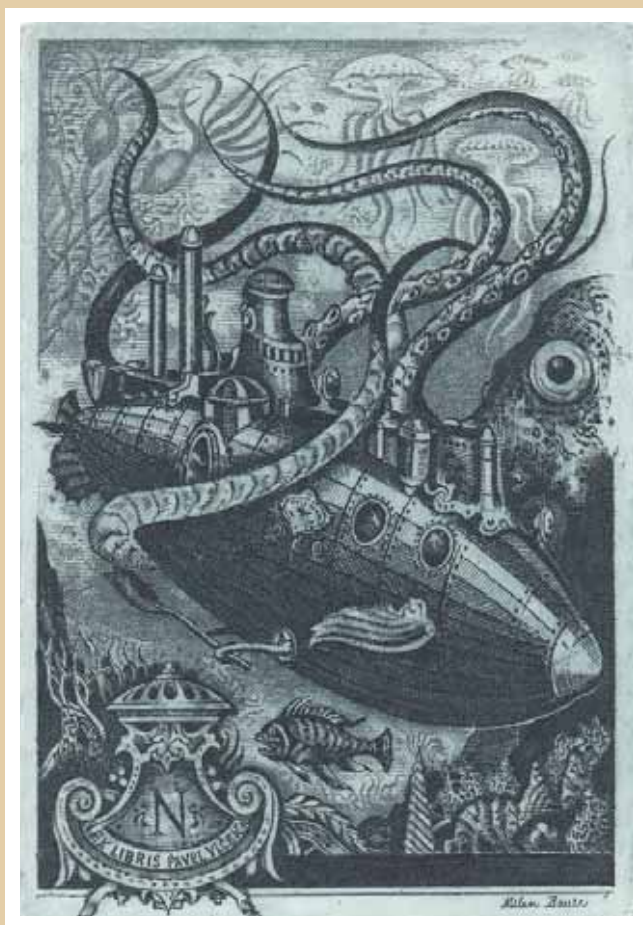
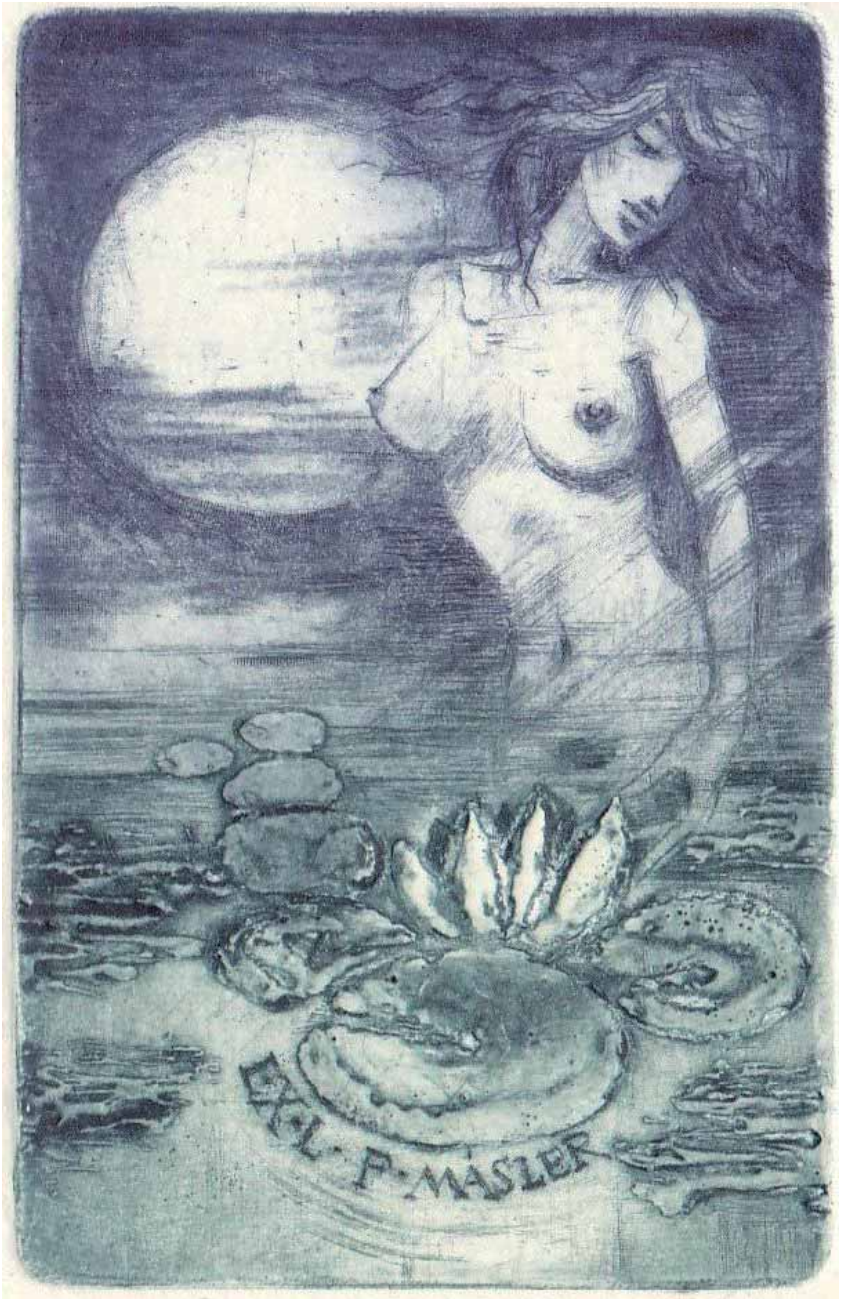

3/2020

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Jaroslav Minář, C+C2+C4, 1998

JUBILUJÍCÍ MILAN BAUER

Milanu Bauerovi patří naše srdečné blahopřání k jeho významnému životnímu jubileu, k 11. srpnu 2020. V letošním roce

cisterciáckého kláštera a poutního místa nedaleko Kralovic.

Kostel Zvěstování Panny Marie, budova probošství a přilehlé ambity byly posta-

Milan Bauer, C3, 1984

Milan Bauer, C3, 2018

si rovněž přál, abychom mu obnovili členství v našem spolku. S radostí jsme tak učinili. Jeho návrat k tvorbě exlibris před několika lety jsme uvítali a byl to návrat velkolepý jak svým rozsahem, tak tématy exlibris. Zájem o vytvoření exlibris nestačí pokrývat a musí uklidňovat řadu čekajících, že na ně brzy dojde. V letošním roce naši jubilanti dostávají jako přílohu ke gratulaci grafický list Milana Bauera, který jim připomene jejich sběratelskou zálibu.

Jednu z mnoha letošních výstav Milana Bauera připravilo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici s vernisáží 18. 8. 2020 v areálu bývalého

veny podle plánů Blažeje Santiniho v 18. století. Připomeňme, že kostelu hrozila naprostá zkáza, když se na počátku 20. století zřítla jeho klenba. Obnova kostela a celého areálu je malým zázrakem a potěší každého návštěvníka. Sádrové sochy lidických dětí, vytvořené Marií Uchytílovou a umístěné v minulosti dočasně v prostoru kostela, nenechaly nikoho chladným. Vedení muzea koná pravidelně výstavy obrazů a grafik v refektáři, např. souborů zapůjčených grafik od SČUG Hollar, obrazů a grafik Karla Votlučky, a nyní tedy uspořádalo výstavu Milanu Bauerovi s názvem **Putování za Julesem Vernem**. Milan Bauer zde

vystavil své grafické práce od počátku tvůrčího období do současnosti. Účastníky vernisáže přivítala ředitelka muzea PhDr. Irena Bukačová a úvodní slovo pronesl doc. Mgr. Václav Podestát, který byl kurátorem výstavy a připravil rovněž

Milan Bauer, C3, 2018

průvodní list k výstavě. Během prohlížení vystavených grafik si diváci poslechli zpěv a kytaru Milana Bauera. Výstava trvala do 20. září 2020.

Další jubilantovu výstavu **Milan Bauer, grafická tvorba** upořádala v Galerii Evropského domu na náměstí Republiky v Plzni plzeňská sekce SSPE společně se Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje ve dnech 8. září až 2. října 2020. Vystaven byl výběr autorovy volné grafiky v počtu dvaceti šesti grafických listů a jeho tvorba exlibris ve čtyřiceti listech.

Milan Bauer, významný plzeňský grafik, člen SČUG Hollar, čerpá náměty pro svoji grafickou tvorbu z počátků technické revoluce ve druhé polovině devatenáctého století, kdy nové technické vynálezy zaplavovaly svět a lidstvo poznávalo složité přírodní zákony. Autor používá techniku leptu, někdy v kombinaci s akvaticintou. Nostalgický svět Bauerových grafik zaujme detailním zpracováním a fantaskní tematikou. V počátcích jeho grafické tvorby nacházely jím vytvořené, tehdy drobné grafiky uplatnění v bibliofilích a v tvorbě exlibris a novoročenek. Velký vliv na zaměření jeho grafické tvorby měl plzeňský básník a kurátor výstav na zámku Kozel Josef Hrubý (1932–2017), který jej také uvedl mezi sběratele exlibris. V další životní etapě se Milan Bauer po roce 1989 věnoval volné grafické tvorbě, která k němu přitáhla zájem galeristů a milovníků a sběratelů grafiky nejen u nás, ale i daleko za hranicemi. A teprve později se vrátil k tvorbě exlibris, často námětově shodné s volnou grafikou.

SSPE věnuje autorovi a jeho tvorbě exlibris mimořádnou pozornost. Spolek vydal v roce 2006 jeho soubor exlibris s názvem *Z kabinetu Ferdinanda Gramatiky* v počtu 80 číslovaných výtisků. V r. 2016 vyšel v nákladu 80 výtisků *Soupis exlibris Milana Bauera* pro roky 1978–2015, kde je popsáno 108 exlibris. Významnou se stala rovněž Bauerova tvorba českých poštovních známek; v letech 2015 až 2018 to byla jedna dopisnice a pět známek, vesměs s technickými náměty.

Jan Langhammer

JUBILANT PAVEL PIEKAR

Pavel Piekar a linoryt je pevné, snad ce-
loživotní spojení. K tomu je třeba připojit
obdiv Josefa Váchala a lásku k Šuma-

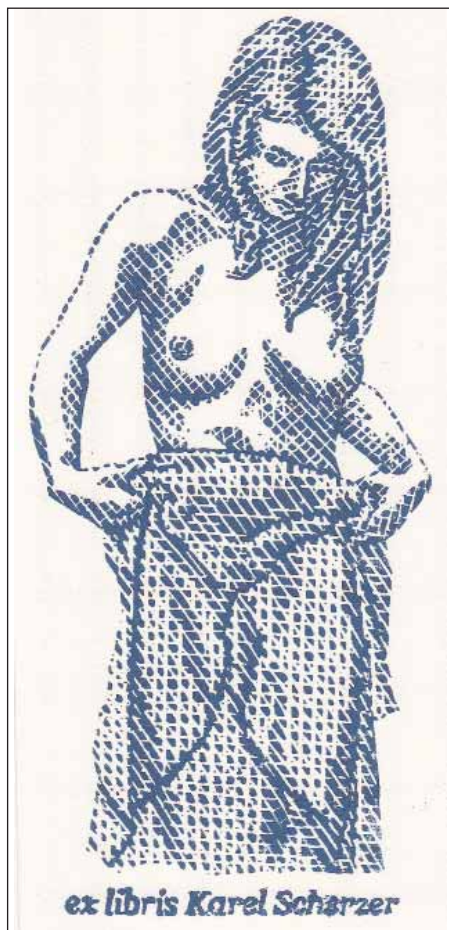

Pavel Piekar, X3, 2010

vě. Své vyjádření našly tyto autorovy
zájmy v účasti na prvním linorytovém
symposiu ve vile Paula na Klenové, po-
řádaném pak pravidelně Galerii Klenová
/ Klatovy každoročně až do současnosti.
Pavel Piekar se narodil 18. 7. 1960 v Os-
travě, ale mládí prožil v Táboře. Vystu-
doval stavební fakultu ČVUT v Praze.
Výtvarné vzdělání získal soukromým
studiem u Bohuslava Kutila a manželů
Jenny a Jana Hladíkových. Od roku 1990
je zaměstnán v Národní galerii v Praze.
V roce 2007 se stal členem Umělecké be-
sedy a od roku 2008 SČUG Hollar, kde je
od roku 2015 předsedou.

Linoryt se stal dominantním pro jeho
grafickou tvorbu od roku 1983. Vytvořil
vlastní charakteristický způsob zpraco-

vání jednotlivých tiskových desek s pou-
žitím rastrování. Je tím umožněno prolí-
nání barev a vytvoření barevné souhry.
Přes různorodost námětů lze jeho tvor-
bu rozdělit do dvou základních skupin:
zobrazování krajiny a městské architek-
tury a zobrazování lidí – portréty a sku-
pinové scény.

Pavel Piekar, X3, 2011

Ve své grafické tvorbě navazuje na tvor-
bu klasiků českého dřevorytu a linorytu:
Josefa Váchala, Vojtěcha Preissiga, Karla

Vika, Maxe Švabinského a dalších. Současné oživení linorytu v grafické tvorbě jej přiřazuje k Ivo Křenovi (1964–2020), Zdeňku Hrabovi (*1975), Daniele Štichové, Michalu Cihlářovi (*1960), Janu Vičarovi (*1967), Vojtěchu Kovaříkovi (*1976) a Petru Palmovi (*1957).

Hojně vystavuje jak v České republice, tak v zahraničí. Mnohé jeho výstavy jsou koncipovány monotematicky v souladu s cykly, na kterých po dlouhou dobu pracuje, či se k nim vrací.

Tvorbě exlibris se věnuje sporadicky a snad jej k exlibris přivedl Aleš Nevečeřal, tehdy (v roce 2010) tajemník SČUG Hollar. Exlibris jsou poměrně rozměrná a samozřejmě linorytová. Vytvořil přibližně třicet exlibris pro významné české i zahraniční sběratele. Ocenění obdržel na bienále grafiky GRAFIX v Břeclavi (2003, 2007) a v Praze na Grafice roku (2003, 2004, 2009).

Je patrné, že barevné linoryty tvoří Pavel Piekar s velkou pokorou a láskou. Přinášejí nám krásu a pohodu; jsou nevšedním odrazem současného světa a připomínkou výtvarných osobností a uměleckých děl minulosti.

Přejeme Pavlu Piekarovi k jeho životnímu jubileu další úspěšnou uměleckou tvorbu.

Jan Langhammer

A LÉTA BĚŽÍ, VÁŽENÍ...

(K dalšímu jubileu Vlasty Matoušové, umělkyně, která se úspěšně snaží přiblížit věhlasu svého otce, kubistického malíře Dalibora Matouše).

Ve své činnosti **ilustrační**, stále fascinovaná říší přírody a především hmyzu, se stala vyhledávanou výtvarnou spoluautorkou jak významných populárněvědeckých knih vydávaných nakla-

datelstvími Albatros, Artia, Aventinum a zahraničními nakladatelstvími (autorem byl často Václav Větvička), tak i renovovaných časopisů Vesmír, Živa a Věda a technika mládeži.

Vlasta Matoušová, C4+C6, 2018

Tato časově náročná činnost ji kupodivu neoslabuje ve vlastním tvůrčím úsilí **malířském a grafickém** včetně prezentací svých prací. Pojdme se podívat, jak si počínala od našeho posledního článku v Knižní značce 3/2015.

Za těch uplynulých pět let stihla v roce **2016** obeslat evropské trienále současné grafiky v Toulouse, kde za *Odkvetlé pivoňky* obdržela 1. cenu Lombez City. Ve stejném roce získala prestižní certifikát 8. rokycanského bienále grafiky a vzbudila svými grafikami pozornost návštěvníků v nově otevřené galerii OC Forum Liberec.

V roce **2017** se stala řádnou členkou

SČUG Hollar a v Centru Vlasty Buriana v Liberci vystavila v prosinci svou vybranou kolekci pastelů, obrazů a grafik. Český rozhlas s ní odtud natáčel rozhovor, ve kterém prozradila, že doma chová v teráriu larvy a housenky.

Vlasta Matoušová, C4, 2017

Na jaře **2018** měla velkou účast návštěvníků na vernisáži v reprezentačních prostorách Muzea a galerie Detesk v Železném Brodě, kde vedle obrazů a grafiky vystavila své skleněné artefakty.

U příležitosti životního jubilea se letos účastnila **dvou výstav**: v Horácké galerii v Novém Městě na Moravě v rámci výstavy $3+3 = \text{grafická tvorba 6 výtvarníků ze sbírek HG}$ (spolu s Jaroslavou Pešicovou a Annou Poustovou) a výstavy *Jubilanti HOLLARU* v Galerii HOLLARU v Praze. V červnu až září **2020** jí uspořádala samostatnou výstavu s přírodní tematikou Správa KRNPAP v prostorách Krkonošské-

ho muzea v Jilemnici s názvem *Ze života hmyzu a rostlin*. Z toho všeho je vidět, že na velké oslavy a rekapitulaci celoživotního díla zatím v návalu práce nepomýšlí. Do dalších let přejeme jubilantce ne-utuchající elán a nové výtvarné počiny!

Jiří Ort

Literatura:

HRADECKÁ, Lucie. *Grafika Vlasty Matoušové*. Katalog výstavy v Krkonošském muzeu Vrchlabí, 2004.

BJAČEK, Ladislav. *Přírodovědecká ilustrace a grafika Vlasty Matoušové*. In Knižní značka 3/2010, s. 65–66.

LANGHAMMER, Jan. *Jubilantka Vlasta Matoušová*. In Knižní značka 3/2015, s. 76–77.

ŠTĚPÁN, Petr. Katalogový arch k prezentaci grafik Vlasty Matoušové.

ORT, Jiří. *Abecední defilé severočeských tvůrců exlibris*. In Sborník pro exlibris a drobnou grafiku 2018, s. 101.

KDYŽ SE SEN PROLÍNÁ S REALITOU

Pár slov o grafiku Mikuláši Cacarovi

Poprvé jsem uviděl mimořádné obrazy, grafiku a kresby Mikuláše Cacary v kladenské galerii Radost. Fascinovaly mě surrealisticky laděné kresby, v nichž skutečnost viděná v terénu se prolínala se snem, vzpomínkou a myšlenkou tvůrce. Obdivoval jsem jeho výrazně barevné obrazy plné vtipných, někdy až ironických nápadů a narážek na pokřivený svět, v němž žijeme, překvapily mě detailně promyšlené grafické listy, na kterých zaznamenal prostředí, v němž prožívá své putování od narození až do současnosti.

Mikuláš Cacara se narodil 9. února 1958 ve Vimperku, vystudoval Střední odbornou školu výtvarnou Václava Hollara v Praze a celý život se věnuje kreslení

mizejícího kultivovaného venkova, dokumentaci totálně poničené periferie měst, mapuje staré zajímavé hospody, industriální prostředí průmyslového Kladna, pomalu mizející stejně jako kdysi krásné selské statky. Takový je Mikuláš

muziku. Všestranností a nadáním připomíná Josefa Váchala nebo sochaře Ludka Tichého či malíře Borise Jirků. Dovedl vzít do ruky lopatu a pracovat manuálně, tvrdě makat na kladenském kanále, kde se připravovaly kokily k odlévání ingotů,

Mikuláš Cacara, C3, 2017

Mikuláš Cacara, C3, 2017

a teprve návštěva v jeho cvrčovické chalupě, zděděné po babičce, již postupně rekonstruuje k obrazu svému, mi konečně dovolila pochopit, že jsem se znovu setkal s renezančním umělcem, který je nejen vynikajícím malířem a grafikem, ale umí rovněž šikovně svázat knihy poděděné po dědečkovi Martanovi, zpracovat reliéf z betonu, vyrobit nábytek doslova z ničeho, vykouzlit židli, na níž se dá sedět, prohánět po dvorku a zahrádce jako dlaň, ale převelice vkusné, svého psího přítele, číst knihy zaměřené nejen na historii a poslouchat báječnou

upravovat v redakci časopisy, lepit plakáty, topit na stavbách v kotelnách; mohl bych dále pokračovat, ale nás přeci zajímá grafika a nejvíc ta drobná.

Ve chvíli, kdy otevřel veliké šuple a z něj začal vydávat jednotlivé listy, jsem pochopil jeho vitalitu, tu neuvěřitelnou tvůrčí aktivitu. Suché jehly byly stejně nápadité jako kresby; novoročenky posílané přátelům byly vtipné a nikdy nepostrádaly patřičné sdělení pro příjemce. Grafika za grafikou, k tomu poslech písní francouzských zpěváků v prostředí, kde sklenička vína chutná dvojnásobně,

zkrátka ztráta pojmu o času; k tomu Mikulášovo inteligentní vyprávění, dovádějící pes, skutečný nefalšovaný život. A pak mi napadlo, že tento nadaný člověk téměř nedělá exlibris. Proč? Protože je mnoho tvůrců v tomto žánru, často méně kvalitních, nebo je to ostych, nedostatek příležitostí? Dáme mu příležitost, řekl jsem si. A vznikl třetí svazek edice BIBLOS, II. řada, vydávaná manželi Stašovými a B. Šírem. Už název **Sodoma** napovídá, co diváka čeká. Jen se podívejte na to lidské hemžení, zlobu, nenávisť, smilnění, pokrytectví a boží trest, jenž následuje! Cacara nešetří aktéry, doveče je mistrně umístí do kompozičních celků a jejich tváře jsou dostatečně výmluvné. Lot prchá, žena se ohlíží na tu zkázu – a navěky zkamení. Drama, napětí, hravost, dokonalá znalost námětu, promyšlená kresba, to všechno pozorný divák z jednotlivých listů vyčte a uvědomí si, že Mikulášův rukopis je osobitý, dobře zřetelný i při tom množství herců v složitém ději. Soubor dokázal Cacarovu kvalitu, s níž později postupně přistoupil k realizaci drobných grafických listů s přípisem Ex libris. Do dnešního dne jich autor realizoval tři desítky a zájemců stále přibývá. Nelze je všechny vyjmenovat, vybral jsem tedy pouze některé opusy, které dokazují pečlivý přístup autora k tvorbě. Znovu si uvědomíme námětovou bohatost, znalost grafických technik suché jehly a čárového leptu, oceníme složité, ale vždy čitelné kompoziční členění celé plochy bez hluchých míst a vtipné řešení námětů vybraných objednateli. Začínám listem pro Vladimíra Helebranta z roku 1985, na němž grafik zaznamenal podivné lidské bytosti v protikladu ke sličné nahé dívce nesoucí džbán. Ve džbánu je asi pivo, proto ten bachratý

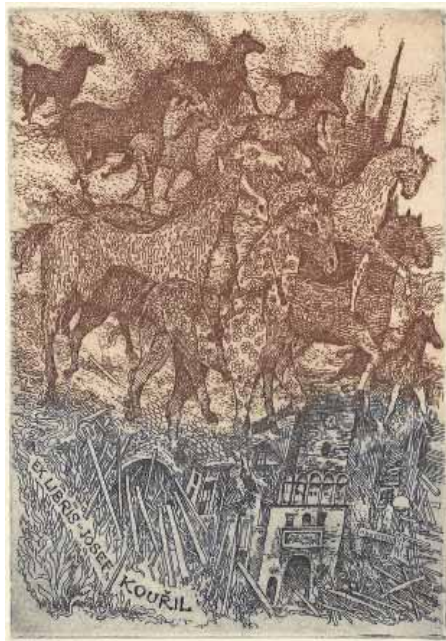
člověk-kozel – satyr loudí doušek, další dvojice se pokouší o lehké špásování. Surrealistické zpracování přesně vyjadřuje autorův styl práce již v tomto období. Rok 2017 se stal plodným rokem, kdy autor realizoval prozatím největší počet

Mikuláš Cacara, C3, 2017

listů. Vybral jsem list pro Milana Stupavského, který nám nabízí další zajímavý příběh a dokazuje, že každý Cacarův list je příběhem, záznamem myšlenek a nabídkou možnosti hledat a nacházet složitý děj. Žádné zmatené čmárání, nesrozumitelně zaplněná plocha: kuň a chodec, na koni sedí žena s knihou místo klobouku na hlavě, ještě je tu růže, podivný pták, vinné hrozny a tam v dálce na kraji vesnice poskakují tanečníci. Můžete si vzpomenout na básníka Villona, na dramatickou dobu středověku nebo na současný svět, kdy i nemožné se zdá možným. A třeba je to jen záznam

snu objednavatele nebo snad realizátora tohoto veselého příběhu. Grafický lístek z téhož roku určený Josefu Kouřilovi je skutečným zobrazením snu: hřmící stádo koní se řítí krajinou, nezná překážek, bourá a ničí vše, co má v cestě; zkáza,

Mikuláš Cacara, C3, 2017

zánik, metafora katastrofické události, kultivovaná barevnost, vkusně umístěné písmo, jedinečný celek. Máte snad jiný výklad děje? Proč ne? Záleží přece jen na vaší fantazii.

Když do ráje, tak jedině s Jaroslavem Horáčkem. V tom ráji, který pro něho grafik v exlibris vytvořil, najdeme nejen hňupa Adama, který si za chvíli kousne do jablka, jež mu usměvavá Eva nabízí, ale i prapodivné potvory, žirafy, želvu a papoušky, jen had se nenápadně tamhle culí na hřbetu želvy, Eva už dílo zkázy dokončí za něj. Ven, neposlušné lidské

bytosti, nemáte už v ráji své místo! A tak se raději podíváme do Kladna, kde umělec žil i pracoval a jehož prostředí hutí je mu tedy důvěrně známé. Lístek pro Zdeňka Šímu je výtečným dokumentem: vysoká pec, složitá spleť rozmanitého potrubí, střecha příkrčeného staříčkého stavení i dvojice milenců s knihou. Při pečlivém hledání najdete i drobné postavičky na lešení, ptáčka na kovové rouře a rozkvetlé slunečnice za komínem toho stavení. Budete-li pečlivě hledat, určitě objevíte další zajímavosti, které mému oku unikly. Jméno Zdeňka Šímy právě vyletělo z komína do zaprášeného ovzduší. Ještě jeden příběh si „přečteme“. Já ty Cacarovy listy opravdu nejen

Mikuláš Cacara, C3, 2017

prohlížím, ale doopravdy čtu. Stojí za to. Tuhle se na své herce loudá don Quijote se svým druhem Sanchem Panzou na oslíku putuje k podivnému větrné-

mu mlýnu. Asi podniknou zběsilý zápas. Ten mlýn není jen tak obyčejný, všelijaká cingrlátka z něj vytvořila nepřekonatelného nepřítele. Dobře si vybrala objednavatelka Alžběta Sirotková. List je plný nevšedních nápadů, nepostrádá humor

Mikuláš Cacara, C3, 2017

a ironické sdělení: člověče, done Quijote, i ty dnešní neúnavný bojovníku, vyhni se chimérám, marným zápasům a pochop, že marnost je marnost, zlo zůstane zlem a dobro dobrem.

Všechny listy jsou zajímavé, graficky mistrně zpracované, dobře vytištěné a potvrzují skutečnost, že Cacarův umělecký vývoj stále pokračuje a jeho tvorba se nestane pouze chvilkovou módou, jak tomu často u nových autorů bývá. Zárukou je i zájem sběratelů, kteří mohli v minulosti i dnes sledovat jeho tvorbu na četných výstavách. Zatímco v době

jeho „socialistického laškování“ vystavoval pouze sporadicky po různých hospodách, při různých akcích, vlastně kde se dalo, v současné době vystavuje nejen v předních českých galeriích, ale i v Nizozemsku, Rakousku a Německu. Jsem obdivovatelem jeho díla, zvláště pak kreseb a grafik, jež mě oslovují obsahem a zjištěním, že Mikuláš Cacara nic nepředstírá, že se stal jenom pečlivým dokumentátorem světa, v němž žije.

Karel Žižkovský

EXLIBRIS VYPRÁVĚJÍ. TECHNOLOGICKÉ PRŮMYSLOVÉ MUZEUM

Antonín Morávek vytvořil v roce 1924 negativním dřevorytem exlibris pro *Knihovnu Ústavu pro zvelebování živností v Praze* neboli *Technologické průmyslové muzeum* (dále jen Muzeum). Exlibris bylo promítnuto v průběhu přednáškového večera *Exlibris vyprávějí – Exlibris institucí* v Národním muzeu 12. 11. 2019 a tato vcelku nenápadná značka připomíná příběh organizace, která svými aktivitami významně podpořila rozvoj odborného vzdělávání živnostníků v první polovině 20. století na našem území. Kromě oborů jako kovodělnictví, lučba, zpracování kůží, mlynářství, pekařství, kolářství, klempířství, lakýrnictví, rukavičkářství, střihačství, truhlářství a mnoha dalších, je Muzeum výrazně spjato i s počátky moderního knihařství a rozvojem grafického, typografického, tiskařského a fotografického řemeslného umění.

Muzeum působící při Obchodní a živnostenské komoře bylo slavnostně otevřeno 3. prosince 1898 a jeho základním posláním bylo, zjednodušeně shrnuto, *odborné vzdělávání živnostníků a pomoc*

ných sil. Publikace vydaná na sklonku roku 1923 k 25. výročí působení Muzea¹ uvádí jako činnosti k zajištění plnění poslání: stálé a dočasné výstavy, poradny a zkušebny, knihovnu, kurzy a přednášky a vydávání odborných publikací a spisů. K tomu účelu shromažďovalo Muzeum nástroje, stroje a zařízení a v knihovně kromě knih a odborných časopisů například ceníky, adresáře, vzorníky strojů, surovin apod. Nešlo ale o muzeum v pravém smyslu, jak by název mohl napovídat, neboť nedokumentovalo historii, ale zprostředkovávalo současnost a nové trendy.

Při pročitání chronologických záznamů v kronice Muzea z let 1898–1923 narazíme hned od počátku ve výčtech aktivit a kurzů ryze technického a průmyslového rázu také na vzdělávací kurzy pro knihvazače a fotografy. V publikaci se dále dozvíme, že například v součinnosti se Společenstvím knihařů byla v Ústavu otevřena už v roce 1901 *Odborná pokračovací škola pro učně knihařské*, v roce 1902 kurzy chemické pro fotografy z povolání a fotografy reprodukcí závodů grafických. V roce 1906 získaly knihvazačské práce kurzistů ocenění na knižním veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem a roku 1910 samo Muzeum vypsaló soutěž pro mistry, učně a absolventy kurzů knihařských a písmo / štitomalířských. Nabídka kurzů se neustále rozšiřovala a vyjma kurzů technických, jako např. *řezání kovu plamenem kyslíkovodíkovým nebo rozprašování barev a laků stlačeným vzduchem*, začalo Muzeum organizovat

také kurz grafický a od roku 1914 kurz typografický. Pracemi kurzistů se úspěšně prezentovalo v témže roce na výstavě v Lipsku. I přes těžké válečné podmínky

Antonín Morávek, X2, 1924

obstaralo v roce 1916 Grémium litografů a kamenotiskařů pro Muzeum rychlolis kamenotiskařský, ruční lisy a pomůcky pro litografii a kamenotisk. Roku 1918 byla uspořádána výstavka prací *Odborné školy pokračovací typografické* a v roce 1920 už na žádost ministerstva školství Muzeum propůjčilo své místnosti a vybavení k výuce ve *Státní odborné škole knihařské a pro grafická řemesla* (fotografii, litografii, kamenotisk a obory reprodukcí techniky). Že se tyto obory na pomezí řemesla a umění těšily oblibě, dokazuje také výstava uspořádaná v roce 1921 ve spolupráci s Besedou grafickou k oslavě 150. výročí narození

¹ 1898-1923 Ústav pro zvelebování živností (Technologické průmyslové museum) Obchodní a živnostenské komory v Praze. K oslavě dvaceti pětiletého trvání ústavu. Tisk Otakar Janáček, prosinec 1923.

vynálezce litografie Aloise Senefeldera². V následujícím roce Muzeum rozšířilo výuku o Odborné pokračovací školy fotografické, litografické, kamenotiskařské a grafických oborů reprodukčních. V roce 1923 oslavilo muzeum blížící se 83. narozeniny Karla Klíče, vynálezce moderního hlubotisku, přednáškou a malou výstavou. Rokem 1923 se výroční publikace uzavírá, ne však činnost Technologického průmyslového muzea. Dále patrně působilo až do roku 1948, kdy byla komora zrušena. Bádání v těchto letech ponechávám již dalším zájemcům. Pro mne exlibris vypovědělo dost o tom, že byly položeny základy odborného vzdělávání a vybudováno zázemí a podhoubí pro rozvoj umění knihařského, grafického, typografického a fotografického. Poznámka: SSPE je spojen s Technologickým muzeem zajímavým počinem, totiž ve dnech 14. – 21. května 1921 byla v jeho prostorách v Lützowově ulici instalována výstava prací ze soutěže o spolkové exlibris,³ ve které tehdy zvítězil Karel Svoboda s exlibris *Trhač protěží*.

Martina Vyšohlíková,
Knihovna Národního muzea

DŮM, V NĚMŽ BÝVAL HAVLÍČEK HOSTEM

Tak je popsáno jedno z dvanácti exlibris *archeologického sboru Wocel na Horách Kutných* dochovaných ve fondu exlibris Knihovny Národního muzea v odkazu Josefa Nováčka (1880–1957), sběrate-

² Publikace uvádí chybně výstavu k 100. výročí úmrtí, Senefelder však zemřel roku 1834, tedy výročí úmrtí by muselo být slaveno až o 3 roky později.

³ In Výstava českého exlibris a supralibros v Praze 1926. Vydal Kroužek českých exlibristů v Praze, 1933. Informace uvedena na str. 16.

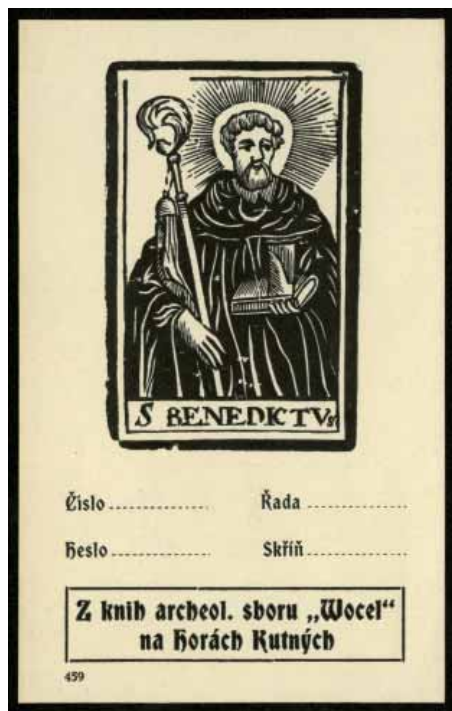
le exlibris a spoluzakladatele SČB. Jeho sbírka byla do Národního muzea předána v roce 1958. Obsahuje přes 7300 kusů

exlibris, novoročenek, pozvánek a jiné drobné grafiky předběžně rozříděné podle autorů, dále novinové výstřižky, výměnné listiny SSPE, soubory exlibris a jiné tiskoviny a přes 8700 nátisků několika motivů exlibris určených pro nalepení do knih. Fond není prozatím zpracován. Přestože obsahuje velký počet dublet a nátisků, řadí se svým rozsahem mezi středně velké fondy ve fondu exlibris KNM a do budoucna se může stát cenným pramenem při bádání v historii exlibris.

Zmíněný soubor exlibris byl uložen ve složce s prostým popisem „Wocel“ spolu se strojopisným seznamem námětů. Historie ukrývající se za těmito

exlibris však prostá není, naopak vypovídá o bohaté obrozenecké historii města Kutná Hora, a zejména o počátcích českého muzejnictví a památkářství, kte-

ré je v mnoha městech spjato právě se zakládáním muzejních spolků. Nejinak je tomu u archeologického sboru Wocel, založeného roku 1877, jehož činnost, včetně podílu na opravách chrámu sv. Barbory a dalších památek a záchraně městského archivu, inspirovala k zakládání muzejních spolků i v jiných městech.⁴ Jeho sbírky po roce 1955 přešly pod správu nově vzniklého Okresního vlastivědného muzea v Kutné Hoře (dnes

⁴ Například *Spolek přátel věd a literatury v Plzni*, odbor *historicko-archeologický* si při vzniku zapůjčil od Wocela stanovy.

České muzeum stříbra v Kutné Hoře), ale Wocel ještě do 60. let 20. století fungoval při muzeu jako zájmové sdružení.

Exlibris Wocelu nechal v roce 1944 vytisknout Jaroslav Červený, správce muzejních sbírek a knihovnick. Vznik některých štočků je odhadován na konec 19. století (motivy: sv. Benedikt, sv. Rodina, Panna Maria s dítětem, Panna Maria typu ikony⁵) a jsou v muzeu dochovány. Jako

další motivy byly zvoleny náměty ze sbírek nebo jejich fotografie (rozmlouvající kupci nebo kutající haviřek – kopie renesanční plomby z mincovny), na třech exlibris je užita fotografie kutnohorských domů a architektury (Kamenný dům –

⁵ Svatý Benedikt (Š/479), Sv. Rodina (Š/483), Panna Marie s dítětem (Š/484) a Panna Marie typu ikony (Š/480).

původní sídlo muzea, dům Dr. J. J. Štětky a „kutnohorská branka“ u Nových mlýnů). Jedno exlibris je čistě typografické (*Literární pozůstalost Jos. Brauna*), určené pro pořádání korespondence spisovatele J. Brauna a jedno nese podobiznu čestného předsedy MUDr. E. Jägry (*Kniha z pozůstalosti MUDr. Em. Jägry Kutná Hora – jehož osobní archiv a knihovnu Wocel převzal*). Už od svého vzniku byla exlibris myšlena skutečně jako užitková, nikoli sběratelská, neboť na každém z nich jsou pod motivem kolony k vepsání čísla, řady, hesla, skříňe, případně čísla a signatury a lze doložit, že byla skutečně do knih vlepována a později byla také tištěna na katalogizační karty vydané k uspořádání knihovny. V muzeu se také dochovaly krabice exlibris dosud nenalepených.

A Dům, v němž býval Havlíček hostem? Tak je označeno exlibris s fotografií domu J. J. Štětky (zemřel 1878), zakladatele kutnohorské nemocnice, městské knihovny, činovníka a později starosty Kutné Hory, který v tomto domě hostil nejen K. Havlíčka Borovského, ale i další obrozence jako J. Jungmanna, V. Hanku, K. J. Tyla, E. Vocela, P. M. Veselského.

Část exlibris byla prezentována v rámci přednášky *Exlibris vyprávějí: Exlibris institucí ve sbírce Knihovny Národního muzea* v roce 2019. Poděkování za konzultace a informace patří paní Mgr. Janě Kolečkové Veselé z Českého muzea stříbra v Kutné Hoře.⁶

Martina Vyšohlíková,
Knihovna Národního muzea

⁶ Další zdroje: Kutnohorskélisty.cz; bakalářská práce z roku 2010: Kateřina Šandová. Městská správa Kutné Hory od roku 1861 do roku 1913; bakalářská práce z roku 2009: Bc. Alena Dušková. Spolek Vocel ž životě obyvatel Kutné Hory.

ZE ZÁSUIEK ANTIKVIÁRÁTŮ TŘI ZAJÍMAVÉ UŽITKOVÉ KNIŽNÍ ZNAČKY

Při virtuálním procházení nabídky antikvariátů jsem narazila na půvabnou knížku z roku 1918 *Pokojný dům* od Růženy Svobodové, bohatě ilustrovanou Adolfem Kašparem, s vepsaným dojemným věnováním z roku 1919 ženě jmé-

Toyen, P1

nem Magda. Z hlediska mého zájmu byla ovšem podstatná knižní značka vlepená na přídešti. Jedná se o exlibris v kresbě signované Toyen (1902–1980), popsané Venclem a Ladmanem ve Sborníku SSPE 2008. Půvabnou dívčí tvář v rámu nebo zrcadle doplňuje faksimile podpisu vlastníka. Tím byl **Antonín Beringer** (1888–1939) pocházející z Telče, který vystudoval slavistiku a germanisti-

ku a krátce vyučoval na gymnáziu. 1. světovou válku strávil na balkánské frontě, po válce byl zaměstnán na ministerstvu školství a národní osvěty, kde ho znalost jihoslovanského prostředí předurčila pro funkci přednosta oddělení styků se slo-

Pravoslav Kotík, P1

vanskými národy. Potvrzuje to konstatování pánů Vencla a Ladmana, že užitková ex libris si u Toyen pořizovali vzdělaní příslušníci střední a vyšší vrstvy. Rok úmrtí A. Beringera dovoluje zúžit interval vzniku uvedeného ex libris pravděpodobně do let 1934 až 1939. V druhé polovině

třicátých let byli totiž vyzváni zájemci o soukromé knižní značky nakladatelem dr. Škeříkem, pro něhož Toyen navrhovala grafickou úpravu a od roku 1934 nakladatelská ex libris pro edici Symposium, aby se obraceli přímo na autorku. Nedá se ovšem zjistit, kdy se knížka R. Svobodové stala majetkem pana Beringera.

Zatímco vlastníka značky od Toyen bylo možné celkem snadno ztotožnit s konkrétní osobou, v dalším případě se mi to nepodařilo. V knize F. Timmermanse *Selský žalm* z edice Symposium již zmíněného nakladatele dr. Škeříka, která vyšla roku 1941, jsem našla vlepené zajímavé ex libris na jméno **Jiřího Ondráčka**, o jehož osobnosti jsem se bohužel nic více nedozvěděla. Knižní značka reprodukuje kresbu postavy obklopenou ptáky a hvězdami v oválném půdorysu, další horizontální ovál je určen pro nápis. Důležitá je signatura P. K. Podle ní identifikoval Mgr. L. Netušil výtvarníka Pravoslava Kotíka (1889–1970). Podobný oválný půdorys a shodnou signaturu má např. návrh ex libris od Kotíka pro SSPE reprodukován v Knižní značce 3/1998. Obdobná postava obklopená hvězdami je námětem kolorovaného leptu (bez vnošení) od tohoto autora, který je momentálně v nabídce jednoho z antikvariátů. Bohužel se ex libris nedá přiřadit ke konkrétnímu datu. Pravděpodobně vzniklo po roce 1940.

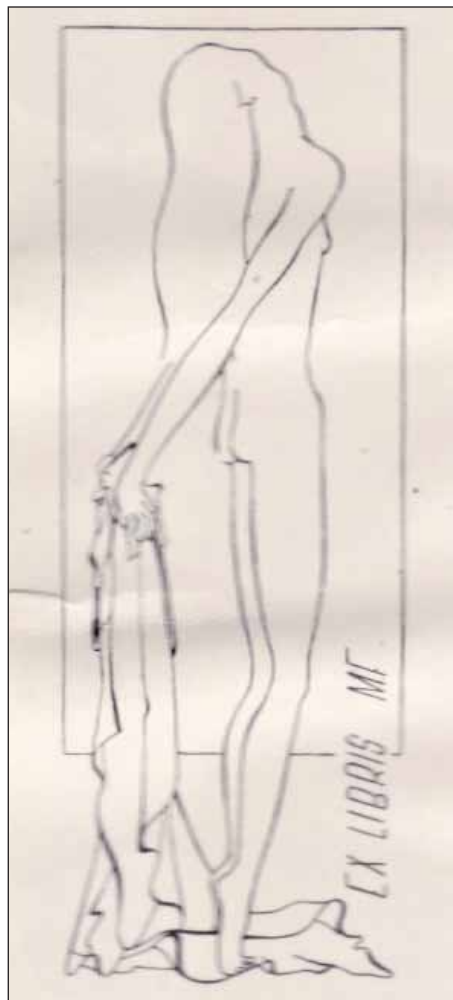
Ještě méně se dá říci ke knižní značce vlepené v knize J. Giona *Člověk z hor*, kterou vydal dr. Škeřík v roce 1934. Pro předplatitele tehdy vytvořila Toyen nakladatelskou univerzální značku, v případě tohoto výtisku zvolil však majitel původní ex libris na své jméno. Jemná kresba aktu ženy odkládající šaty nebo závoj je doplněna nápisem

EX LIBRIS M. F. Identifikace je obtížná, autor kresbu nesignoval. Snad mohl být tvůrcem některý z výtvarníků ovládajících mědiryt nebo jemnou tušovou kresbu. Můžeme asi vyloučit Toyen, která

značku je tedy možno spojit s 30. až 40. lety.

Pokud by někdo ze sběratelů měl více informací o některém z uvedených ex libris, prosím o jejich sdělení.

Jana Parýzková

Neznámý autor. P1

nikdy nezobrazovala akty celé, včetně chodidel. Kniha byla patrně darem pod stromeček, na konci knižního textu je krátké sdělení *Vánoce 39, Pepek*. Knižní

JARMILA SVÁTKOVÁ, ZAPOMENUTÁ AUTORKA EXLIBRIS

Jarmila Svátková, provdaná Kučerová, se narodila v 27. 4. 1892 v Plzni a zde také zemřela 4. 4. 1926. Vystudovala Uměleckoprůmyslovou školu v Praze, kde byla žačkou F. Kysely. Byla malířkou a grafič-

Jarmila Svátková, X2, 1918

kou. Ve své sbírce mám čtyři její ex libris: 1. Ex libris JUDr. Jindř. Chylík. Hlava Merkura s ornamentálním orámováním, dvoubarevný dřevoryt z roku 1916; 2. Ex libris Rudolf Karajs. Dívka opírající se

o stolec s vázou s květinami, třibarevná litografie s tištěnou legendou; 3. Ex libris F. H. (Ferdinand Hejný). Dvě knihy, rostlina s ozdobnou stuhou, dřevoryt z roku 1918; 4. Ex libris Jaroslav Schiebl. Muž

Jarmila Svátková, L1, 1916

sedící na sudu a stará a nová Plzeň, litografie z roku 1916.

Exlibris pro J. Schiebla, plzeňského novináře, kulturního historika, politika, archíváře a městského statistika (Knižní značka 4/2012, s. 109), jsem mylně pokládal za práci Josefa Skupy. Exlibris obsahuje nápis *Signo Hoc Vinces* a je jakousi karikaturou plzeňského městského znaku. Ve střední části sedí muž na sudu a před sebou má měšec. Před ním vpravo stojící mladík mu předává královskou korunu, přičemž drží v ruce řetěz, na kterém je přivázaný panáčkující chrt. Pod mladíkem leží velbloud. Vlevo je historická část Plzně a vpravo plzeňský Prazdroj. Z hlediska grafického provedení se jedná o litografii a exlibris je opatřeno lepi-

dlem. Na exlibris, původně ze sbírky Jany Johánkové z Domažlic, je připsána poznámka: J. Svátková (zachráněná lyžařka, tu jistě znáš).

B. Beneš Buchlovan popisuje ve své publikaci *Moderní česká exlibris* (s. 153) 12 exlibris a V. Roubal (*Vademecum sběratele I*, s. 234, a II, s. 120) 10 exlibris J. Svátkové. Rovněž internet nám poskytne

Jarmila Svátková, X2/2, 1916

informace: na stránkách Jihočeské vědecké knihovny si můžeme prohlédnout tři exlibris a na stránkách Moravské zemské galerie je popsáno 6 exlibris (s jedním zobrazením) J. Svátkové.

Jan Langhammer

EVELINA SCHLACHETOVÁ, GRAFIČKA A ILUSTRÁTORKA

Drobné exlibris pro Jiřího Svobodu, vytvořené někdy kolem roku 1948, nám připomene události z doby 2. světové války na našem území v souvislosti s ho-

lokaustem. Autorkou tohoto exlibris je Evelina Schlachetová, která jej vytvořila během studia na střední škole grafické v Praze před svým odchodem do Izraele v roce 1949; školu nedokončila. Narodila se 27. 4. 1926 v Moravské Ostravě v rodině židovského obchodníka.

30. září 1942 odjela se svou rodinou do Terezína, kde její otec zemřel. 18.

Evelina Schlachetová, C3, 1948

prosince 1943 byla s matkou a bratrem deportována s tzv. druhým transportem do rodinného tábora v Osvětimi. Byla svědkem hromadné vraždy vězňů rodinného tábora 8.-9. března 1944. V červnu 1944 spolu s matkou prošla selekcí a z Osvětimi odjela na práci do Hamburku, bratr Arnošt zůstal v osvětimském rodinném táboře, kde v létě 1944 zahynul. Evelína s matkou ve čtyřech různých pracovních táborech v Hamburku odklízela trosky a prováděla výkopové práce. Po osmi měsících, na přelomu března a dubna, odjely do tábora v Bergen-Belsenu, kde se 15. dubna 1945 dočkaly osvobození. Matka podlehla 27. dubna

1945 tyfové epidemii. Evelina Schlachetová se vrátila v létě 1945 do Prahy, krátce žila u příbuzných v Praze a v Kopřivnici a později se jí ujal mladý manželský pár. Na podzim 1945 začala studovat na střední škole grafické, krátce před dokončením školy odjela s posledním legálním transportem do Palestiny, kam dorazila v květnu 1949. Usadila se v kibucu Givat Chajim, změnila si jméno na Michal a po sňatku v roce 1950 přijala manželovo příjmení Efrat. Po několika letech práce pro kibuc se vrátila k výtvarnému umění – vedla výtvarné kurzy a pracovala v nakladatelství. Paní Michal Efrat byla autorkou ilustrací několika desítek dětských knih, první vyšla v roce 1952. Žila trvale v kibucu Givat Chajim. Zemřela 20. srpna 2017.

Výše uvedené informace byly převzaty z tiskové zprávy Velvyslanectví České republiky v Tel Avivu.

Paní Michal Efrat zřejmě po roce 1989 několikrát navštívila Prahu. V roce 1991 uspořádala v Galerii Albatros v Praze ve dnech 6. – 29. 11. 1991 výstavu *Izraelské ilustrace dětských knih*. K výstavě byl vydán Galerií Justitz katalog. Její vyprávění a zpěv terezínské hymny jsou zaznamenány na stránkách Českého rozhlasu. https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/historie/bergen-belsen-michal-efrat-izrael_1804151052_pj

Jan Langhammer

FIGURA, SKVĚLÁ KOLEKCE GRAFIK ČLENŮ SČUG HOLLAR

Ve středu 24. června 2020 v 18 hodin se konala další vernisáž z letošní programové nabídky výstavní činnosti teplické galerie Zahradní dům, kterou připravuje kurátor doc. Vladimír Šavel, pod názvem

FIGURA. Výstavu, která je reprízou výstav v Hradci Králové z ledna letošního roku a v Galerii U Zřícené lávky v Praze z března, zahájil Jan Kavan slovy: „Je to průřez časem i generacemi. Od sedmdesátých let po současnost. Od nejstarších

(klavír) a Katky Ondryášové (zpěv francouzských šansonů) s korepetitorkou prof. Marií Červovou (akordeon). Výstava byla otevřena do 30. srpna 2020.

Jiří Ort

Karel Demel, C3+C5, 2017

po nejmladší. Jestli pomůže tato kolekce s odpovědí na otázku, zda figurální tvorba oslovuje současníky, necht' posoudí každý sám." Vystavena byla figurální tvorba členů SČUG Hollar: Jiřího Altmana, Jiřího Anderleho, Jiřího Brázdy, Karla Demela, Aloise Hampla, Evy Haškové, Heleny Horákové, Vojtěcha Hrubanta, Tomáše Hřivnáče, Borise Jirků, Jana Kavana, Ladislava Kuklíka, Oldřicha Kulhánka, Michala Nováka, Jaroslavy Pešicové, Pavla Piekara, Jiřího Sozanského, Zdeňka Strouhala, Vladimíra Suchánka, Lenky Štěpaníkové a Pavla Trnky.

Nevšední zážitek z originálních grafických děl rozmanitých pojetí, forem a použitých grafických technik zpříjemnilo doprovodné vystoupení studentů teplické konzervatoře Vítězslava Kojzara

NOVÉ MOŽNOSTI STUDIA LITERATURY O GRAFICE

Digitalizace sbírkových fondů a souborů knižních značek v archivech knihoven, muzeí a galerií nám nejen v období pandemie koronaviru otevřela prostřednictvím internetu a našeho počítače pohodlný přístup z bezpečí domova doslova k *vizuálním orgiím* nad spoustou exlibris, čímž nahrazujeme nedobrovolné omezování společenského života a dalších každodenních aktivit v rámci volného času. Týká se to i nabídek k prodeji online z antikvariátů a účasti na sběratelských aukcích.

Pro zvědavé sběratele, kterým nestačí potěšení z přírůstků od oblíbených tvůrců nebo nových nadějných autorů, ale chtějí se více dozvědět o umělcích a vzdělávat se v tomto oboru, začaly na vysokých školách sloužit tzv. **digitální repozitáře závěrečných bakalářských, magisterských a disertačních prací**. V těchto digitalizovaných a veřejně přístupných repozitářích jednotlivých vysokých škol jsem našel desítky studentských prací, které nás sběratele určitě osloví. Abych čtenáře neunavoval dlouhým soupisem obhájených prací, uvedu jen několik zajímavých titulů z posledního desetiletí. Na Katolické teologické fakultě UK to byly: bakalářská práce Marie Niklové *Josef Váchal a jeho ilustrace knih jiných autorů* z roku 2012, bakalářská práce Luizy Kotočové *Dana Jandová – grafika* z roku 2016 a diplomová práce Lenky Babické

Po stopách staré kresby ve sbírkách vybraných českých sběratelů z roku 2019.

Bakalářská práce Marie Sedlákové *Historie a vývoj grafických technik a jejich vý-*

Ota Janeček, P7, 1963

znam. Tisk z výšky a jejich významní tvůrci z roku 2015 z Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Diplomové práce z Filozofické fakulty UK v Praze: Krystýna Berková: *Kaligrafie a knižní obálka ve 20. století*. (2018); Zuzana Žižková: *Česká bibliofilie na počátku 21. století*. (2018); Natálie Hájková Paterová: *Jaroslav Seifert a jeho vztah k výtvarnému umění*. (2019).

Práce z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: Renata Lančová: *Sbírka exlibris Mirko Riedla v Moravské galerii v Brně. Dokumentace starých a heraldických exlibris*. (2013); Eva HOFÍRKOVÁ: *Exlibris v Památníku písemnictví na Mora-*

vě. (2016); Janka Sýkorová: *Téma jízdy v tvorbě Cypriána Majerníka*. (2019) ad.

Práce z Univerzity Palackého v Olomouci: Anna Švabíková: *Anna Suchardová-Boudová (1870–1940)*. (2017); Eliška Burdová: *Ilustrace Zdenka Seydla pro nakladatelství Odeon a Československý spisovatel*. (2018).

Tyto orientační ukázky uzavírá práce Evy Kurfiřtové *Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Železném Brodě (1920–2010)* z Filozofické fakulty Univerzity Pardubice. (2010).

V posledním desetiletí mají drtivou převahu práce žen, práce mužů se více objevovaly ve druhé polovině minulého století, např. Karla Holešovského o Petru Dillingerovi, Ivana Dokulila o Vojtěchu Preissigovi, Borise Boudy o užití grafice Eduarda Miléna, Tomáše Mikulášтика o grafickém díle Bohdana Laciny a Vladimíra Skrepla o vydavatelské činnosti Josefa Floriána.

Pokud se v budoucnu bude dále rozšiřovat řada fondů exlibris darovaných institucím sběrateli exlibris a z pozůstatosti a dojde-li k jejich úplné digitalizaci, nepochybuji o tom, že se exlibris objeví v hledáčku vědeckého zájmu dalších generací vysokoškolských studentů. Stále čekáme na digitální zpřístupnění fondů Kabinetu exlibris Památníku národního písemnictví v Praze (které jsou ovšem obrovské) k badatelským a sběratelským účelům a děkujeme Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích za zpřístupnění sbírky exlibris Svatopluka Samka, našeho významného člena.

Jiří Ort

A VESMÍR TĚ VZAL DO SVÉHO NÁRUČÍ

Takový je název jednoho z obrazů **Heleny Cejnarové**, malířky, grafičky a ilustrátorky, s kterou jsme se rozloučili 18. 6. 2020 ve velké obřadní síni libereckého krematoria. Ve věku nedožitých 76 let nás po těžké nemoci opustila v pátek 5. června 2020.

S výtvarnicí mne kdysi seznámil taboitský kulturní činitel Petr Pešek (1944–2016), divadelní režisér, aktivista spolku Dědina, obnovitel místní ochot-

Helena Cejnarová, X3, 2013

nické tradice (která sahá až do roku 1867), zakladatel divadelního souboru Máj a každoročních oslav trvání tisícileté lípy a v neposlední řadě iniciátor vzniku Stezky malíře Jana Dědiny.

Vzpomínám, že toto náhodné setkání bylo v jeho turnovské prodejně PESO, kousek za mostem přes Jizeru, kde v 90. letech podnikal v sortimentu exotických koření, čajů, bylin a dalších potravinových doplňků. A paní Cejnarová z Liberce byla jeho zákaznicí. V té době ještě pracovala jako propagační grafička v Severočeském muzeu. Nad šálkem vý-

borného čaje jsme si s paní Cejnarovou „padli do noty“ svými kulturními zájmy. Od té doby jsem začal její tvorbu cíleně sledovat. Její oduševnělé obrazy jsou

Helena Cejnarová, X3, 2014

plné otazníků, úsilí o souznění s přírodou a mají punc lyrického symbolismu oproštěného od detailů. I názvy většiny jejich výstav měly filozofický a sociální akcent.

Pravým opakem olejů a pastelů byla její grafika, počínaje vyškabovanými listy v tuši s přírodní a historickou tematikou a konče drobnými opusy pro sběratele exlibris. Byla řádnou členkou našeho spolku, ale ke škodě věci jsou její roztomilé černobílé linoryty pro sběratele téměř nedostupné, neboť je sama tiskla s nízkým počtem výtisků (od 9 do 30 kusů). Charakteristický je její cyklus linorytových karikatur (X3) ve čtvercovém formátu, s kresbou a písmem v úsporné kombinaci, jež svědčí o schopnosti humorné zkratky.

Jak známo, paní Cejnarová, rozená Kněblová, se narodila 22. 7. 1943 v obci Roveň

u Českého Dubu. Členkou SSPE se stala v roce 2005. Znal jsem ji jako obětavou, štedrou a nezištnou osobnost, která upřednostňovala rodinu před uměleckými ambicemi. Tak jako se dokázala vzdát časově náročnější malby obrazů po roce 2000 v důsledku vážného onemocnění manžela Josefa a obrátit pozornost ke komorní grafice, odstěhovala se v závěru svého plodného života roce 2012 zpět do Českého Dubu k rodině a přijala vděčně roli babičky svých dvou vnuků. Kdož jste ji znali, věnujte, prosím, tichou vzpomínku této významné severočeské umělkyni!

Jiří Ort

ZEMŘEL JAROSLAV MINÁŘ

Dne 1. 7. 2020 odešel do výtvarného nebe náš kamarád a kolega, grafik, malíř a sochař Jaroslav Minář.

Jaroslav Minář, C4, 2018

Když jsem se poprvé s Jardou setkal, o grafice jsem mnoho nevěděl. Přátelství postupně vznikalo na základě výměny zkušenosti v malování. Když jsem začínal s pokusy o grafiku, byl to právě Jarda,

ktej byl vždy ochoten nezištně poradit a pomoci. A byl to také on, který mě přivedl do společnosti sběratelů exlibris. Jaroslav Minář se narodil 28. 1. 1946 v Postřelmově. Po absolvování gymnázia v Zábřehu byl zaměstnán u ČSD a od roku 1983 v n. p. PRAMET Šumperk jako výtvarník. V roce 2002 přešel na svobodné povolání, ve kterém se zaměřil na volnou a užitou grafiku, malbu a plastiku. Těžištěm jeho tvorby byla užitá grafika, hlavně pak exlibris, a také ilustrace několika básnických sbírek. V malbě, stejně jako v grafice, je jeho vesměs figurativní projev stylizován často v surrealistickém až expresivním ztvárnění. Zpracovával převážně symbolická a poetická témata. Ale úspěšně se vyjadřoval nejen štětcem a jehlou. S motorovou pilou a dlátem se věnoval i sochařskému

dílu jak monumentálnímu, tak i drobné plastice, v různém materiálu, dokonce i v litém bronzu. Byl členem Unie výtvarných umělců ČR, Unie výtvarných umělců Olomoucka a SSPE.

Nedílnou součástí jeho osobnosti ale nebylo jen umění. Velkou vášní mu byly jeho motorka, kolo a běžky a v mládí do-

Jaroslav Minář, L1, 1998

konce adrenalinové sporty jako akrobacie na lyžích. V neposlední řadě si večer rád zahrál s kamarády na harmoniku, třeba po celodenní práci na sochařských sympoziích.

Během své umělecké kariéry uspořádal 34 samostatných výstav. Každoročně se účastnil domácích i zahraničních výstav a přehlídek exlibris. Od roku 2010 se rovněž každoročně účastnil FILMFESTU Zlín, pro který vytvářel filmové klapky. Jeho dílo je zastoupeno bez nadsázky na celém světě a o kvalitě jeho práce svědčí řada ocenění: druhá cena na mezinárodní přehlídce exlibris v Litvě, nominace na cenu na mezinárodní přehlídce exlibris v Bosii (CN) v Itálii, nominace na cenu na mezinárodní přehlídce exlibris v Ostrovu Velkopolském v Polsku, čestné uznání na mezinárodní přehlídce exlibris v Pekingu, certifikát za grafiku vybraných světových umělců v Číně, čestné

uznání na mezinárodní přehlídce exlibris v Tarragoně ve Španělsku a čestné uznání na mezinárodní přehlídce exlibris v Gdaňsku v Polsku.

Krátce lze charakterizovat dílo J. Mináře slovy kurátora šumperské Eagle Gallery PhDr. Mgr. Zdeňka Příkryla: „Hlavním myšlenkovým prostředkem k vyjádření uměleckého konceptu díla je síla symbo-

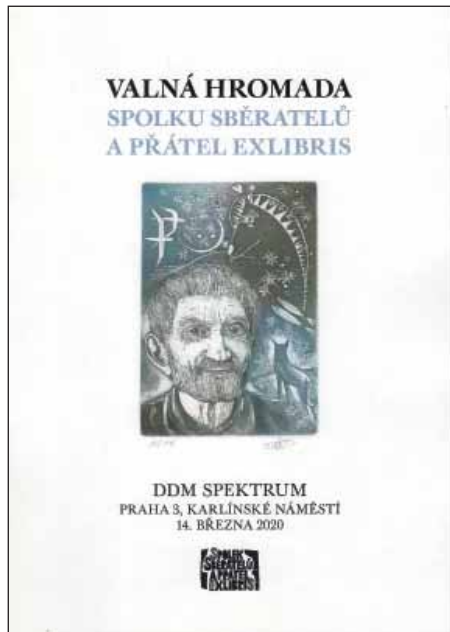

Jaroslav Minář, C+C2+C4+C7, 2009

lu postaveného na poetice. Tím se dostává dílo Jaroslava Mináře na plochu, jejíž hranice jsou vytvářeny expresionismem a surrealismem. Symbolická stránka jeho grafického díla se neopírá pouze o definici stylu, v jeho díle má symbolika veliký význam především k pochopení poetické stránky námětu. Autor nutí diváka vnímat jeho dílo v obsahové celistvosti. A zde se právě plně projevuje účinek rozmanitostí ovlivňujících fantazii pomoci jednotlivých detailů a částí díla.“

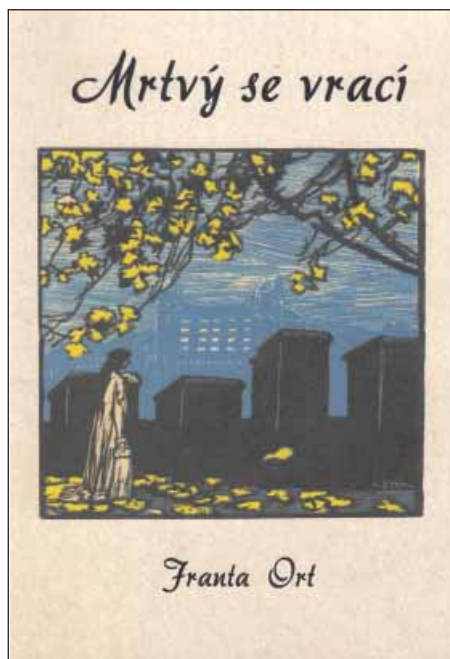
Günter Hujber

PUBLIKACE

■ **VÝBOR SSPE. Valná hromada Spolku sběratelů a přátel exlibris.**

DDM Spektrum, Praha 3, Karlínské náměstí 14. března 2020. Praha: SSPE, **2020**, 36 s., 7 obrázků, 1 logo, obálka, 21×15 cm. Tiskárna a náklad nejsou uvedeny. Obsah: Pořad jednání valné hromady 14. března 2020. Etapový poločas, respektive poločas etap. Informace o vývoji a stavu hospodaření – aktuální finanční situace. Statistické údaje o členech SSPE. Činnost redaktora a matrikáře Jana Langhamera v roce 2019. Zpráva kontrolní komise SSPE k činnosti spolku v roce 2019. Doplňková volba do výboru SSPE. Plán činnosti výboru SSPE na rok 2020. Plán akcí a výstav SSPE pro rok 2020. Rozpočet 2020. Pozvánka na sjezd v Olomouci 2020. Prozatímní předsjezdové propozice. Předloha usnesení volební valné hromady SSPE konané dne 14. března 2020 v Praze 8. Vyhlášení exlibristů roku 2019. Ocenění záslužných činů ve prospěch spolkového života a zdárného průběhu Janečkiády 2019. Poselství sjezdu v Českém Krumlově 4.–6. října 2019. Usnesení volební valné hromady SSPE konané 16. března 2019.

■ **ORT, Franta. Mrtvý se vrací.**

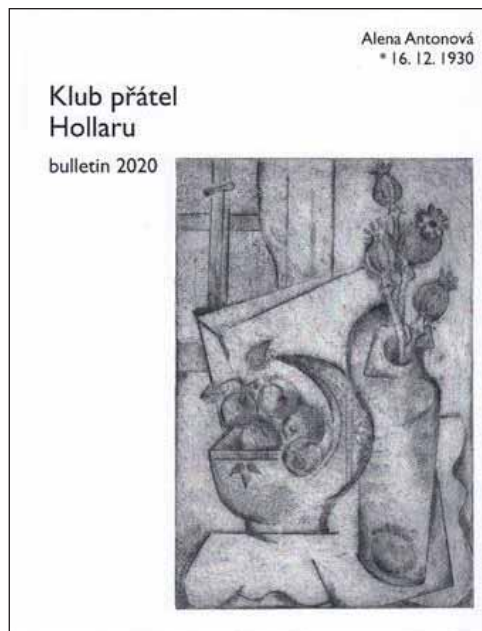
Ústí nad Labem: vlastním nákladem PhDr. Jiřího Orta, 2020, 36 s., 8 obrázků (reprodukce exlibris Václava Rudla od Jana Konůpka), 2 fotografie, obálka se 4 obrázky, 21×15 cm. Grafické zpracování a tisk: Ústí nad Labem, Jiří Bartoš – SLON, s. r. o., náklad 200 kusů. František Ort (1916–1975), otec dr. Jiřího Orta, redaktor a obchodník s uměleckými předměty, věnoval své manželce Vlastě k Vánocům 1968 v Mladé Boleslavi pět

vzpomínkových povídek: *Seznámení v tramvaji*, *Brýle za pět set korun*, *Paní ředitelová taky*, *Učitel, housle a koza*, *Dům U Tří jezer*, *Konzerva, pekař a generál*. Připojeny jsou Útržky z důvěrné korespondence, životopis Františka Orta a poznámka O autorech a majiteli knižních značek.

Povídky obsahují lidské příběhy z doby nedávno minulé s odrazem tehdejší politické situace. Charakterizuje je ironický humor a shovívavost k lidským slabostem. Vztah k Mladé Boleslavi, kde F. Ort v letech 1948 až 1953 provozoval svoji živnost, je v publikaci vyjádřen reprodukcemi exlibris s architekturou Mladé Boleslavi od autorů: Otakara Štáfle (v titulu), Jana Konůpka (ve frontispise a osm v textu), Karla Votlučky a Vladislava Röhlinga. Publikace je dostupná u nakladatele dr. J. Orta.

■ Bulletin. Klub přátel Hollaru. Červen 2020

Praha: SČUG Hollar pro členy KPH, 60 s., obálka, 43 obrázků, 26 fotografií, 28×23 cm, brožura. Redakční rada: Mgr. Kateřina Slezáková, PhDr. Blanka Stehlíková, akad. ma-

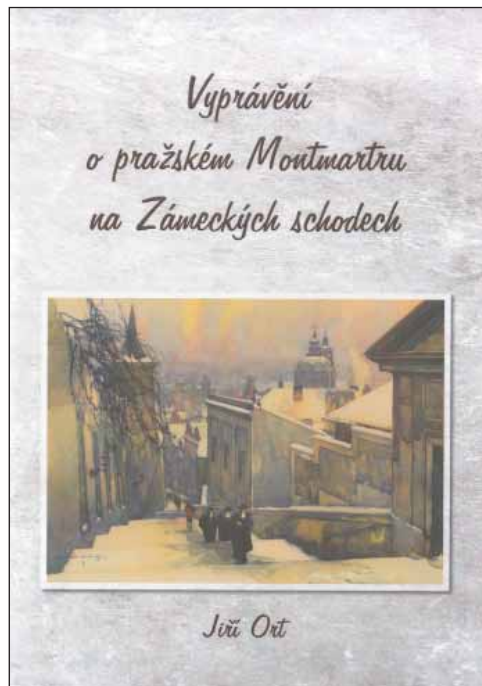
líř Pavel Sivko, Mgr. Renata Roubíčková. Obálka a grafická úprava: Zbyněk Hraba. Tisk Kostelec nad Orlicí, AG TYP Tiskárna. Obsah: Úvod P. Piekara. Výroční zpráva SČUG Hollar 2019. Grafické workshopy. Výstavy 2019 uspořádané v Galerii Hollar. Výstavy 2018 mimo Galerii Hollar. Literární večery. Návštěvnost Galerie Hollar 2019. Kalendář 2020. Grafické prémie 2020. Doc. PhDr. Slavomil Vencel, DrSc. *Vzpomínáme 2019. Pražská muzejní noc. Ocenění členů SČUG Hollar r. 2019 v rámci Grafiky roku 2019. Jubilanti SČUG Hollar 2020. ŽIŽKOVSKÝ, K. Grafík, jenž nabízí lidem kultivovanou krásu. (Neúnavný pětadevadesátník Pavel Sukdolák). ŽIŽKOVSKÝ, K. Nejlepší calvados na světě! (K devadesátým narozeninám Aleny Antonové). ROUBÍČKOVÁ, R. Jiří Šalamoun (85 let). STEHLÍKOVÁ, B. James Janíček / 85. SIVKO,*

P. Sedmdesátník Jan Otava. LAUFROVÁ, A. Helena Horálková / 65. ŽIŽKOVSKÝ, K. Budíž světlo! Pětašedesát let Borise Jirků. ROUBÍČKOVÁ, R. Petr Nikl (60 let). ŽIŽKOVSKÝ, K. Cesta kolem světa za jeden den. (Grafické dílo Milana Bauera). SIVKO, P. Oslava linorytu. Pavel Piekar. Zbyněk Hraba. ROUBÍČKOVÁ, R. Libor Beránek (55 let). LAUFROVÁ, A. Jana Hubatková. ROUBÍČKOVÁ, R. František Muzika. SIVKO, P. Ladislav Čepelák. ROUBÍČKOVÁ, R. Jaroslava Pešicová. (85 let od narození, 5 let od úmrtí). ŽIŽKOVSKÝ, K. Kousek ráje v Dejvicích. (Vzpomínka na Olgu Čechovou). SIVKO, P. Náš pan profesor Zdeněk Sklenář (1910–1986). SIVKO, P. Valašský poklad – Antonín Strnadel (1910–1975). ŽIŽKOVSKÝ,

K. *Metamorfózy Oldřicha Kulhánka*. STEHLÍKOVÁ, B. *Karel Hruška 90**. STEHLÍKOVÁ, B. *Arnošt Karásek. 100. výročí narození*. STEHLÍKOVÁ, B. *Prof. PhDr. František Dvořák. 100. výročí narození*. (–) *Jan Zrzavý (citace)*. (–) *Výstavní plán Galerie Hollar 2020*.

■ **ORT, Jiří. Vyprávění o pražském Montmartru na Zámeckých schodech.**

Ústí nad Labem: vlastním nákladem PhDr. Jiřího Orta, 2020, 56 s., 23 obrázků (1 exlibris), 29 fotografií, obálka se 4 obrázky, 21 × 15 cm. Grafické zpracování a tisk:

Ústí nad Labem, V. Fabiánová, Jiří Bartoš – SLON, s. r. o., náklad 200 kusů.

Autor se v memoárovém sborníku vrací do doby svého mládí, kdy krátce bydlel se svojí novomanželkou Marií v domě č. 4 na Zámeckých schodech. Svoje osobní vzpomínky autor doplnil mnoha vzpomínkami na osobnosti české kultury, které zde na Zámeckých schodech žily. Reprodukované obrázky a fotografie jsou většinou ze soukromé sbírky autora. Vzpomínky na osobnosti jsou zčásti vlastní a zčásti převzaté z literatury (Jan Zrzavý, manželé Jiroutovi, Petr Dillinger, Jaroslav Seifert, Petr Čepěk, Miroslav Macháček, Zbyněk Brynych, Felix le Breux, Miloš Kopecký, Alfons Mucha, Vlastimil Harapes, Ludvík Josef Hartig, T. G. Masaryk, K. J. Erben). Obsah: Po schodech do historie aneb Mezi slokami veršů a útržky vzpomínek po stopách domovních tajemství. Deset měsíců romantické lásky na Zámeckých schodech. Tři pověsti kolem Zámeckých schodů: O nešťastném italském trubači, O věrné lásce sličné Alžběty, O prázdných nikách na schodech. Nostalgické plynové osvětlení.

Tato půvabná a milá publikace je dostupná u autora a nakladatele dr. J. Orta.

Lgh

ČASOPISY

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 110, 2/2020, Finsko**

Od táborového ohně do knihovny – historie dvou exlibris (Lali a Ilmari Rinneovi). Architekt Panu Kaila si vytvořil vlastní exlibris. Eero Hankala je rovněž tvůrcem exlibris. Ve třetí části jsou představeni další tvůrci exlibris ze Sankt Petěrburgu: Alexander Kolokolcev (Kolokoltsev), Pavel, V. Pičugin (Pichugin), Alexander V. Durandin. Tvůrkyně

ně monotypů Guara Muuga z Estonska se dožila 95 let. Jako exlibristická osobnost je připomenut Teppo Samooja (1890–1978). Exlibris v časopisu Nuori Voima 2/1933. Divadlo jako téma exlibris.

■ **GRAPHIA, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 68/2020, Belgie**

Poslední, šestou částí jsou představeni grafici, kteří vytvořili exlibris na svoje jméno (ipse sibi); jsou mezi nimi: H. Kisza, B. Votavová a K. Smetanová. Druhou částí pokračuje Jack van Peer pojednáním o zobrazování dekadence na exlibris, tentokrát na téma obžerství. Je představen belgický výtvarník Eddy Janssen, někdejší žák Hedwiga Pauwelse; po dlouhé kariéře učitele na výtvarné akademii se vrátil ke grafice. O své fascinaci exlibris vypráví nizozemský sběratel Cees Lith; jako architekt se podílel na obnově Rotterdamu, zajímá se o nizozemskou secesi a na výstavě představil ruskou grafiku a výběr exlibris ze své sbírky. Martin R. Baeyens představuje čínského výtvarníka Fu-Liminga, který se specializuje na fotografii a počítačovou grafiku. Bulharský litograf Živko Mutafchiev (Живко Мутафчиев) vytvořil sérii exlibris na téma Létající Holanďan. Graphia pokračuje v přípravě výstavy *Ženy nás okouzlují svými grafikami*, přestože mezinárodní centrum exlibris v Sint-Niklaas ukončilo prozatím svoji činnost. Mezi zobrazenými novými exlibris jsou rovněž práce Petera Kocáka a Katariny Vašíčkové.

■ **L'EX-LIBRIS français, N° 280, 2020**

Je zde vytištěn popisný obrazový seznam exlibris, která vytvořil Jean Chièze (1898–1975); jedná se o celkem 101 položek, vesměs dřevorytů. Jako tvůrci současných heraldických exlibris jsou představeni Laurent Granier (*1966) a Pierre Daniel de Losada y Marti (*1958), oba z Francie. Dr. Bernard Juby píše o historické heraldice rodiny Juby a o současných heraldických exlibris na jména Pamela Yvonne a Bernard Arthur JUBY. Je popsán soubor exlibris od Karla Demela Zpěvy Maldororovy (Moravská Třebová, 2020).

■ **GRAFIEKWERELD, No. 2. 2020, Nizozemsko**

Je představena Ella Tsyplyakova (Элла Цыплякова) (*1974), ruská grafička, a její linoryty. Carel Visser (1928–2015) byl nizozemský sochař. Jakob Kruijff (1917–2001) byl nizozemský grafik, litograf; byla vydána jeho monografie. Nekrology: Rudolf Rieß (1935–2020), německý dřevorytec, tvůrce exlibris. Mario de Filippis (1939–2018), významný italský sběratel exlibris. Kuno Brinks (1908–1992), nizozemský grafik, kreslíř, rytec, tvůrce poštovních známek a výtvarný pedagog.

Lgh

■ **KISGRAFIKA, 2020/3, Maďarsko**

14. května 2020 bylo otevřeno III. bienále malé grafiky v Hatvanu, kde bylo vystaveno téměř 200 grafik od 76 umělců. Úvodní článek přináší úryvek ze zahajovací řeči vedoucího galerie Mihálye Z. Tompy. Dr. Kornélia Vasné Tóth vzpomíná v rozsáhlém článku na před sto lety zemřelého vydavatele, tiskaře a sběratele exlibris Odo Röttiga z Sopronu. Miklós Mednyánszky, diplomovaný důlní inženýr, přináší článek o maďarských exlibris s tematikou dolů, dolování a důlní techniky. Dr. Kornélia Vasné Tóth v článku *Můj domov Baranya, můj domov Kalotaszeg* přeje k šedesátým na-

rozeninám významnému grafikovi Ferenci Bálintovi. Dalším dílem pokračuje seriál dr. Kornélie Vasné Tóthové Knižní značky významných sběratelů ve Státní Széchényiho knihovně osobností Ervina Tótha (1910–1999). Pátým dílem pokračuje malá encyklopedie pojmů sběratele exlibris dr. Kornélie Vasné Tóthové.

<http://www.kisgrafika.hu/ujsag/kisgrafika-2020-3.pdf>

Bartolomej Rudas

Z ARCHIVU SSPE

Milý příteli (Ing. Ludřku Rubášovi), podle naší dnešní telefonické domluvy posílám pro archiv SSPE památku na mjr. Jana Žižku.

V době okupace jsem byl v oddílu KČT, který vedl jeho syn Zdeněk. Po válce jsem v Sokole uváděl v život tehdy nový směr činnosti Pobyt v přírodě. V posledních dnech okupace, snad 2. nebo 3. května 1945, jsem po návratu z válečného nasazení navštívil Zdeňka u nich doma v Podbabě v ulici Nikoly Tesly nad nynějším hotelem International, nebo jak se nyní jmenuje. Mezi jiným se řeč stčila i na umění, ale bohužel nepadlo slovo EXLIBRIS. Jen mjr. Žižka řekl tehdy Zdeňkovi, že připraví na stůl štůsek drobné grafiky a až opět k nim přijdu, aby mi to předal. To jakoby mjr. Žižka tušil, že mi už sám dar předdá. Právě místo jeho bydliště mělo vliv na to, že spolu s průzkumným družstvem sovětských vojáků se dostal 9. května 1945 k budovám techniky se zbytkem německého vojenského odporu. Zde po zásahu střelou byl ukončen jeho statečný a obětavý život.

Až po letech jsem se ve spolku setkal s jeho jménem, třeba když jsem studoval seznam exlibris Emila Kotrby, autora mého prvního exlibris.

Se srdečným pozdravem Ing. Jiří Soukup.

Odesláno 22. 12. 2009.

Jan Konůpek, P1, 1945

Spolek pro vojenská pietní místa:

Umístění pamětní desky: Praha-Dejvice, Flemingovo náměstí 1417/5.

Jan Žižka se narodil dne 30. 8. 1896 v Krčmani u Olomouce. Po vypuknutí 1. světové války narukoval do rakousko-uherské armády a nastoupil k 54. pěšímu pluku. Byl zajat dne 7. 8. 1916 u Stanislavi na východní frontě v hodnosti desátníka. Do československé armády se přihlásil dne 1. 8. 1917 a nastoupil k I. údernému praporu (ruských legií). Do Československa se vrátil v hodnosti podporučíka s tímtež útvarem. Zůstal ve vojenské službě a v kritickém roce 1938 byl velitelem Strážního praporu XXII v Lužických horách. Padl v samotném závěru pražského povstání 9. května 1945 v Dejvicích.

Z DOBOVÉHO TISKU

■ Protiněmecké smýšlení i v kostelích

Ve čtvrtek 19. července 1945 byla sloužena ve Strašicích smuteční mše za padlé a umučené národní hrdiny během okupace. Byla při ní zpívána lidová chrámová píseň *Zpěv k mučedníkům* složená strašickým rodákem, profesorem konzervatoře Antonínem Modrem, na slova Ioni popraveného strašického učitele a básníka Karla Vokáče.

František Michl, X2, 1931

ni. Z konzistoře bylo však doporučeno, aby se s provedením počkalo až po válce, protože smysl textu by mohl býti pro zúčastněné osudným. Píseň však byla o strašickém posvícení v roce 1941 přec jen zpívána. Nikoliv však jako píseň lidová, ale jako sólová s průvodem varhan, houslí a violoncella, které hrál odborný učitel Václav Krofta, rodák strašický, později vězněný v koncentračním táboře.

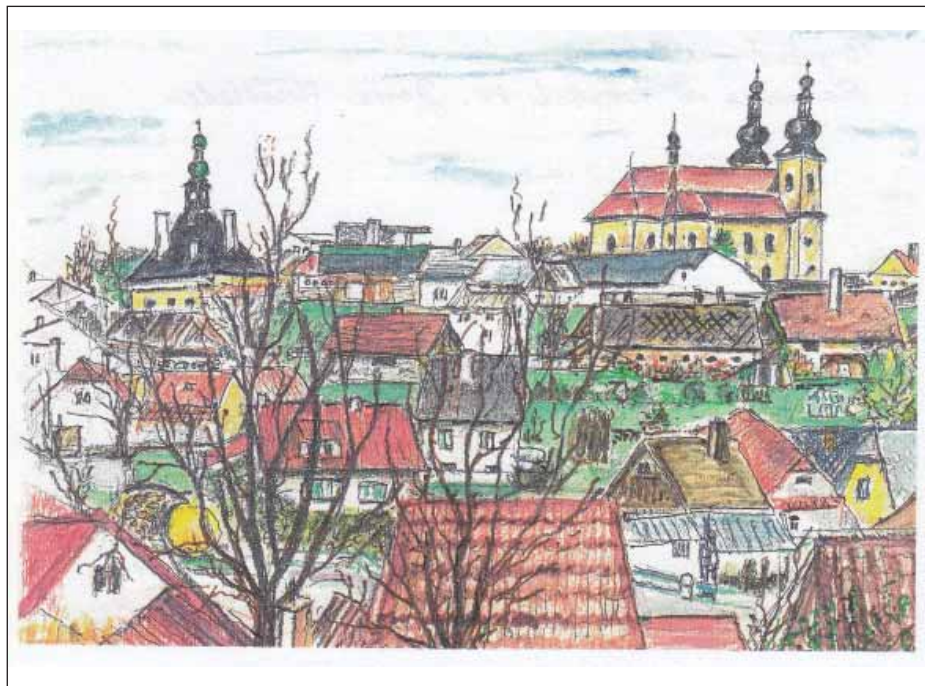
Básník Karel Vokáč, ušlechtilý, krásný člověk, se květů naší svobody nedočkal. Jeho duch však věčně bude žít s námi.

In *V nový život*. Týdeník okresního Národního výboru pro politický okres Rokycanský. Číslo 12., 27. července 1945.

Karel Vokáč (28. října 1903 Zbiroh – 12. července 1944 Praha v 16.14 v popravčí místnosti sekýrárny Pankrác) byl český básník, učitel, účastník protinacistického odboje odsouzený k trestu smrti a popravený v pankrácké věznicí. Mezi jeho přátele patřili: Ladislav Stehlík, Josef Hodek, Jaroslav Seifert, Jan Týmł a další. Jeho poslední básně, psané ve vězení, vydali jeho přátelé pod názvem *Posledním dechem* v roce 1945 s pěti dřevoryty Josefa Hodka.

Z DOPISŮ

Vážený pane inženýre, moc se Vám omlouvám za nevhodné zpoždění – že jsem Vám včas nepoděkovala za zasláné reprodukce betlémů p. J. L. Jáchy a rovněž za originální grafiky pana J. Dajče.

Celé tři měsíce pandemie koronaviru jsem strávila s příbuznou na chalupě v Bystrém nedaleko Poličky. Jely jsme sem na jeden týden, ale rodina usoudila, že nám zde bude nejlépe, že se zde údajně virus neobjevil. Jen nakrátko v květnu mě odvezla dcera k lékaři, stavily jsme se doma v Brně a já jsem na stole nalezla Váš dopis s uvedeným obsahem.

Bystré je městečko krásné, s ladovsky laděným panoramatem, s kostelem - „bazilikou Vysočiny“, radnicí a rovněž proslavené filmem *Všichni dobří rodáci* od Vojtěcha Jasného, který zde na konci života, krátce před smrtí, žil.

Měla jsem štěstí, že jsem se s ním seznámila, byl velmi příjemný a chtěl mě učit dýchání s cvičením. Jeho žena Květuška zde v Bystrém zemřela, chtěla po návratu do České republiky bydlet zde (měla nemocné plíce). On v zimních měsících žil v USA a vyučoval režii filmu, asi v New Yorku. Jako vdovec žil u rodiny akademického malíře Jiřího Štourače. Ti se o něj starali. Po poslední cestě do USA poznal další „osudovou“ ženu a veškeré kontakty s městečkem a jeho obyvateli byly zprerthány. Pohřeb měl ve Zlíně v divadle a z Bystrého tam za ním přijeli.

Posílám Vám obrázek, který jsem kreslila letos v březnu. Ještě byly holé větve stromů, takže je vidět kus městečka. Nyní, po odkvětu sousedových švestek, vidíme kostel jen z jednoho okna.

Budte zdrav a děkuji Vám za vše.

Jarmila Janků z Brna, nyní z Bystrého, 20. 5. 2020

Publikace o T. F. Šimonovi není zoufalá, jen se brání

Kritická stať Jiřího Orta k doprovodné publikaci výstavy *T. F. Šimon Zblízka*, při jeho neznalosti podoby výstavy v Obrazárně Želeč, uveřejněná v Knižní značce 2/2020, byla poněkud nešťastným textem, který do jisté míry snižoval úsilí dvou členů spolku (autora a vydavatele) a mohl se i neblaze promítnout do pracně stavěné edice *Probuzené palety*. Ta už vstřícně zveřejnila (*Linie touhy*) práce některých členů spolku a je otevřena i dalším tvůrcům. Zdánlivá všehochuť (pele mele) představuje jiný dech knihy, než jaký vydávají monografie, takové ambice knížka vůbec neměla. Úvod je rozbořením Šimonova cestopisu (dosud blíže neřešeným), pod desítkou děl stojí rozšířený výklad kurátora k obrazům a publikaci, přidržující se vystavených děl, uzavírá krátké shrnutí, realisticky pojednaný příběh Mistrova života. Tedy žádá přemíra dat a rozborů a srovnávání, typické pro práci historika: takový cíl si autor nevytyčil. Čerpalo se z nedotčeného archivu rodiny Boudů, která titul s povděkem schválila, a taktéž ho bez námitek přijal a posvětil Felix Černochoch, spoluautor. Příznivě se o knize vyslovil i ředitel Galerie Karlovy Vary a řada dalších osobností. Publikace je v tuto chvíli beznadějně rozebrána a tím se stín Ortova kritického slova střetává s jinou, povzbudivou realitou. Rovněž nechuť Jana Langhammera podpořit zveřejnění tohoto textu v Knižní značce změnila se v přemoženou sílu. Napadený autor nakonec uplatnil právo na odpověď. V naší společnosti milovníků umění by prostor k obhajobě ostře lovaného díla měl vyplýnout automaticky. Vznik a vývoj této kauzy ale také svědčí o tom, že vztahy uvnitř významného spolku s úctyhodnou tradicí, se musejí pěstovat na zdravém poli. Členové by si kritické názory měli vyřikávat z očí do očí na schůzích, a nikoliv je vylepovat veřejně. Pan Jiří Ort bude upřímně oslavován, pokud vytvoří a vydá hlubší a bohatší titul o díle T. F. Šimona, včetně logistického zajištění tisku, což je právě úkol z nejtěžších. Dnes obzvlášť, když se rovina ochoty knihy financovat povážlivě naklání a kdy celý knižní trh náhle chladne.

Pavel Šmidrkal, Bedřich Kocman

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze** plánovaná na den **18. 6. 2020** v galerii a restauraci Ladronka v Praze se nekonala.

■ **Výborová schůze 9. 7. 2020** v galerii a restauraci Ladronka v Praze řízená předsedou doc. F. Černochem se konala za účasti dvou členů výboru M. Petříka a B. Kocmana a tří hostů. Výbor navrhuje nepřítomným členům výboru kooptovat do výboru za odstoupivší členy P. Hlavatého a Mgr. Jana Melenu redaktora Sborníku SSPE Ing. Ladislava Žáka a PaedDr. Vlastu Lopuchovskou. Výbor SSPE projednal situaci po uveřejnění kritiky PhDr. Jiřího Orta, týkající se publikace *T. F. Šimon zblízka* v Kniž-

ní značce 2/2020 včetně replik autora publikace Pavla Šmidrkala a nakladatele publikace Bedřicha Kocmana, uveřejněných na webu SSPE. Výbor SSPE je toho názoru, že podobné polemiky, navíc poznamenané osobními invektivami, do Knižní značky jednoznačně nepatří. Výbor SSPE konstatuje, že pokud už se někteří členové SSPE nemohou podobných názorových střetů zdržet, nechť využijí možností, které jim nabízí webová stránka spolku. Výbor SSPE uzavře celou polemiku uveřejněním tohoto usnesení na stránkách Knižní značky 3/2020.

■ **Výborová schůze** navrhovaná pro měsíc srpen jako korespondenční se nekonala.

PLÁN PODZIMNÍCH AKCÍ SSPE

v salonku restaurace ABSOLUTUM, Jablonského 639/4, Praha 7 - Holešovice

■ **17. X. 2020 Podzimní výměnný den** od 8 do 14 hodin.

■ **16. XI. 2020 Spolkový svátek DEN VZNIKU SSPE** od 16 hodin, předtím od 14 hodin schůze výboru.

■ **4. XII. 2020 Adventní večer** od 16 hodin, předtím od 14 hodin schůze výboru.

VÝSTAVY

Galerie HOLLAR, Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

17. 9. – 11. 10. 2020

Mladá grafika.

SPOLU: Zbyněk Janáček, Andrea Uváčiková, Míra Macík.

Vernisáž 16. 9. 2020 v 17 hodin.

15. 10. – 8. 11. 2020

Nová generace. Ozvěna Grafiky roku.

Vernisáž 14. 10. 2020 v 17 hodin.

12. 11. – 6. 12. 2020

Krajina – nekonečno: Zbyněk Hraba, Pavel Piekar,

Andrea Ballardini. Vernisáž 11. 11. 2020 v 17 hodin.

10. 12. – 23. 12. 2020

XXVI. festival komorní grafiky.

Vernisáž 9. 12. 2020 v 17 hodin.

Galerie U Kellerů, náměstí Kašpara Šternberka 68, 338 28 Radnice

28. 9. – 8. 11. 2020

Miroslav Matouš – exlibris, novoročenky.

9. 11. – 20. 12. 2020

Zdeněk Mézl – exlibris, novoročenky.

21. 12. 2020 – 31. 1. 2021

Rastislav Michal – exlibris, novoročenky.

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 10771 Artur ASATRYAN, Liberijská 567/1, 160 00 Praha; 10770 Mgr. Kateřina ZELINGEROVÁ, Bratří Štefanů 809/40, 500 03 Hradec Králové.

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10679 Evžen HALUZÍK, Kosmická 755/37, 149 00 Praha.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10473 Marcela CHRAMOSTOVÁ z Plané nad Lužnicí; 10648 Lenka ŠTĚPANÍKOVÁ ze Zlína.

■ **ZRUŠENÍ ČLENSTVÍ PRO NEPLACENÍ ČLENSKÉHO PŘÍSPĚVKU:** 10756 Markéta KORÁBOVÁ z Prahy.

■ **ZEMŘELI:** Jaroslav MINÁŘ (†1. 7. 2020).

**Časopis Knížní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Banskobystrická 2085/1, Dejvice (Praha 6), 160 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1,
160 00 Praha.
IČ 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

2501272505/2010 v CZK, Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha.

Číslo účtu/Konto:

2001272509/2010 v EUR, IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX,
Fio banka, a.s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha.

Předseda: **doc. PhDr. Felix Černochoch, CSc.**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.
E-mail: cernochvip@seznam.cz. Mobil: 774 193 607.

Hospodářka: **Mgr. Jarmila Špačková**, Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové.
E-mail: pausinka@gmail.com. Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knížní značky a členská evidence: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Telefon: 377 265 076.

Redaktor Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku: **Ing. Ladislav Žák**, Hrdličkova
2189/12, 148 00 Praha. E-mail: zaking@volny.cz. Mobil: 602 211 704.

Seznam příloh:

Katalogové listy: Milan Bauer, Naděžda Čančíková, Karla Ryvolová a Jan Šembera.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 3/2020

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Redakční kruh: PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.
Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.
Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.
Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.
Náklad 520 výtisků.
Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha,
pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.
Rozesílá Postservis Praha.

Toto číslo vyšlo 30. 9. 2020. Redakční uzávěrka příštího vydání je 30. 11. 2020.

Výstava

VLASTA MATOUŠOVÁ

Ze života hmyzu a rostlin

Krkonošské muzeum Správy KRNAP v Jilemnici
Výstava je otevřena od 12. června do 13. září 2020
denně mimo pondělí (8–12 a 13–16 hodin).

Výstava obrazů a ilustrací s přírodními tématy.
V červenci a srpnu otevřeno do 17 hodin.

KAP – Zaregistrujte se na <http://akce.krnep.cz/> a získáte informace o akcích Správy KRNAP, jak chcete a kdy chcete.

www.kmjilemnice.cz

Ve všech Sotky KRNAP nemyšlejte na přírodní památky a chráněná území. Turistické služby poskytujeme a přírodních památek. Více informací najdete v publikaci Sotky KRNAP na webových stránkách www.krnep.cz a v propagačních materiálech. V případě neshody a zájmu o další informace a služby, obraťte se na tel. číslo 472 310 888 a na e-mail info@krnep.cz.

Pavel Piekar, X3, 2010

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

Na titulní straně:
Milan Bauer, C3, 2017.